

ISTRSKI TEDNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE KOPRSKEGA OKRAJA

LETO I. - Štev. 20

KOPER, 14. julija 1950

Cena 3 din

Zakaj je pri nas plansko gospodarstvo

Marsikateri kmet, ko pride k njemu kmetijski referent ali član kmetijske komisije, pravi: »Hudiča, sedaj spet popi-ujejo, da nam bodo laže naložili davke«. Ne ve pa, da socializem ne more uspevati brez planskega gospodarstva. Okrajno poverjenstvo za kmetijstvo naroča umetna gnojila, škropiva, razkužila itd., katera razdeljuje potem na KLO in MLO, ki jih po planu zopet delijo posameznim kmetom. Važna nam je pa tudi produkcija, katero na omenjeni način predvidevamo in že vnaprej lahko planiramo devize, katere tako dobimo.

Sadjar-ko-vinogradniški plan nam služi za naročanje raznih škropiv, apna, drugih pršiv, zraven pa nam je spet važna produkcija, ker že vnaprej lahko računamo, koliko od tega lahko izvozimo.

Plan živinoreje nam služi tako za dobavo otrobov kakor tudi za ugotovitev, kakšna bo produkcija mesa, katerega ni treba uvažati iz Jugoslavije. Pri popisovanju živine, med katero so bile vključene tudi kokoši, so naše mamice govorile, da jim bomo vse pobrali, ter si štele za velik uspeh in srečo, če so lahko zamolčale polovico ali vsaj tretjino svojih kokoši, misleč, da so si jih tako ohranile. Ko so pa potem videle, da je bila ta ali ona zaradi malovernega opravlja kaznovana, tista pa, ki je povedala po pravici, ima še vse kokoši in jih bo tudi imela, so si premislile in ni več prejšnjega malovernega mnenja.

Najvažnejši del vseh vrst planov pa je zvišanje življenjskega standarda delovnemu ljudstvu, odprava brezposelnosti in s tem v zvezi izključena nevarnost hiperprodukcije, je kar se dogaja v kapitalističnih sistemih, ko je pri prepolnih trgovinah delavec lačen.

Vem, da se bo kdo spotaknil ob mojih to-mašenjih, češ da letos ni bilo ne amon-nitrata, ne žvepla in ne otrobov. Vsega tega ni bilo pred vsem zato, ker kmetje sami niso o pravem času imeli planov.

Za naprej bi priporočal, da vsak preden kritizira ljudsko oblast, dobro premisli. Če pa ne more razjasniti svojih pomislekov, naj vpraša razvednejšega tovariša iz vasi, ki mu bo gotovo znal raztolmačiti, če pa še tega ne bi bilo, naj se obrne na mas ali pa odpre kritiko na masovnih sestankih, na katere pride član iz okraja, kajti le tako bomo napake popravljali.

Na kakšno „pravo in pravico“ se stari lisjak sklicuje v zvezi z našim ozemljem

Na večerašnji popoldanski seji rimskega parlamenta je govoril zunanji minister Sforza, ki je ob koncu svojega govora odgovoril demokristjanskemu poslancu del Po. Slednji je namreč pred Sforzo govoril o Slovencih v Italiji in o italijanski manjšini v Sloveniji. Sforza je v tej zvezi dejal, da so v teku pogovori med Rimom in Beogradom o tem vprašanju in je prečital spomenico, ki jo je nedavno poslal beograjski vladi.

V zvezi s tržaškimi vprašanjem je Sforza omenil odgovor treh za-

Protestno zborovanje ob 30-letnici požiga Narodnega doma v Trstu

Ponavljamo našo zahtevo po povračilu škode, ki jo je Slovincem povzročil bes ital. fašistov

Dne 2. julija je poteklo 30 let, odkar je fašistični zločinec Francesco Giunta nabujskal svoja krdelca, da so zažgala Narodni dom v Trstu in upepelila narodno imovino tržaških Slovincem s slovenskim gledališčem in knjižnico vred. Do danes niso popravili krivic, ki jih je fašizem prav v Trstu toliko nagradil, da jih Slovenci še zmeraj težko občutijo. Izguba narodnega doma in gledališke dvorane je še vedno skeleča rana za vse tržaške Slovence. Vojaška uprava je marsikaj obetala, a se še ni lotila po-

prave teh začetnih krivic. Nasprotno, poslužuje se fašistične zakonodaje za njihovo vzdrževanje. Prav zaradi tega zahtevamo, da se ta krivica popravi.

Protestno zborovanje, ki ga je v nedeljo sklical Slovensko-hrvatska prosvetna zveza, je otvoril predsednik prof. Andrej Budal. Glavno poročilo pa je podal dr. Jože Dekleva, ki je najprej oertal zgodovino slovenskega kulturnega delovanja v Trstu za dobo stoletja nazaj. Slovenci v Trstu so že zgodaj imeli tudi svoj tisk, kar je za

uspešen narodnotni in kulturni razvoj posebno važno: že kmalu so se tudi gospodarsko utrdili z raznimi gospodarskimi ustanovami, zadruhami in denarnimi zavodi.

Z velikim navdušenjem je bil med Slovenci sprejet sklep, da se v središču mesta zgradi slovenski Narodni dom, gospodarsko in kulturno središče. Kar deževali so prispevki za zgradnjo novega Narodnega doma. Prvič v zgodovini se je takrat v Trstu izvajalo prostovoljno delo. Ko je bil dom dograjen, so v njem našle svoj sedež

gospodarske in kulturne ustanove in pa slovensko gledališče, ki je v tem domu imelo svojo veliko dvorano. Razen tega je bil v stavbi hotel z restavracijo in kavarno.

Bilo je 13. julija 1920, ko je fašistični zločinec Francesco Giunta izbral neko protitalijansko demonstracijo v Dalmaciji za to, da je nabujskal svoje krdelca, da so polila notranjost Narodnega doma z bencinom, ne da bi jih pri tem varnostna sila ovirala, ter nato dom zažgala. Pri tem zločinci niso niti dovolili, da bi se ljudje rešili.

S požigom slovenskega Narodnega doma v Trstu je sledilo uničenje vsega slovenskega in hrvatskega gospodarskega in kulturnega premoženja pod Italijo. Sledilo je narodnostno preganjanje in uničevanje slovenskega življa.

Slovenci, ki so v narodno-osvobodilni borbi dali tako velik prispevek k zmagi nad fašizmom in nazizmom, so upravičeno pričakovali, da bo tukašnja okupacijska oblast storila vse, da bo Slovincem prizadejana škoda hitro povrnjena. Toda iz vsega tega se doslej ni nič zgodilo. Vendar Slovenci postavljajo zahtevo, da se jim škoda povrne. »Od te zahteve ne bodo odstopili, ker je pravična,« je zaključil svoj govor tovariš Dekleva.

V diskusiji se je najprej oglasil tov. Stanko Oblak, ki je povedal, da je bilo slovensko gospodarstvo v Trstu ob okupaciji 1918. leta cenjeno nad 50 milijonov zlatih kron, kar odgovarja današnjim 15 milijardam lir, v kar pa niso vštete vse premičnine in ostali inventar, s čimer je vrednost rasla na 20 milijonov današnjih lir.

Na koncu je tovariš dr. Budal predlagal resolucijo, ki je bila soglasno in z navdušenjem sprejeta.

Z NEDELJSKEGA PROTESTNEGA ZBOROVANJA V KOPRU

Nad 2.000 mladincev in mladink našega okraja je v nedeljo dvignilo svoj glas proti prepovedi II. kongresa ZAM v Trstu

Nedeljsko zborovanje naše mladine dovolj zgovorno dokazuje, kakšna je njena moč. Nad 2.000 mladincev in mladink je v nedeljo na Titovem trgu v Kopru zborovalo v znak protesta proti prepovedi drugega kongresa ZAM STO-ja v Trstu. Zbrana mladina je čestokrat prekinjala govore z raznimi protestnimi vzkliki proti predsedniku cone in gospodu Falutanu, kot: »Skupno s tržaško mladino zahtevamo kongreske itd. Mladini je najprej spregovoril sekretar Okrajnega komiteja KP za Koper tov. Sokol, ki je med drugim poudaril važnost tega mladinskega zborovanja, označujoč bratstvo in enotnost ter odločnost naše mladine proti poskucem zaviranja naše borbe za boljšo bodočnost. Ob zaključku govora je pozval mladino, naj s svojo organizacijo uspešno pomaga pri izgradnji enoletnega plana.

V imenu Okrajnega odbora ZAM je najprej spregovoril v italijanščini predsednik tov. Aldo Petronio, nato pa v slovenščini tajnik tovariš Krmac.

Ob zaključku je naša mladina s tega zborovanja poslala gospodu Falutanu protestno resolucijo, v kateri je med drugim rečeno, da ima danes naša mladina popolno pravico do svojega zborovanja v Trstu, ker je za to tudi žrtvovala najboljše člane svoje organizacije,

in zato protestira proti temu diskriminacijskemu postopku ter ob koncu resolucije zahteva, da predsedstvo cone izda takoj dovoljenje za drugi kongres naše mladine v Trstu.

S KOREJSKEGA BOJIŠČA

Vojaške opazovalce je presenetila strategija severno-korejske vojske

Agencija AFP prinaša poročilo radia Pyong-Yang, ki pravi, da so severnokorejske jedinice prizadele večera velike izgube Amerikancem v bitkah za Čočiwon, ki je zadnji kraj pred reko Kum. Radio Pyong-Yang je objavil naslednje podatke: »Bilo je 700 mrtvih, 500 ujetih, 15 tankov in 5 oklopnih avtomobilov uničenih, zajeti štiri celi tanki in velike količine lahkega orožja.

Poseben dopisnik agencije AFP javlja poročilo ameriškega glavnega stana na Koreji in pravi: »Severnokorejske jedinice so danes nadaljevale s prodiranjem. Američani, ki so zjutraj še imeli v svojih rokah mesto Čočiwon, so se morali umakniti proti reki Kum, ki je še edina naravna ovira pred Taeyonom. Ameriške jedinice, ki že teden dni operirajo z namenom, da bi zaustavile nasprotnikovo prodiranje, so utrpel velike izgube, bodisi na materialu, kakor tudi človeške. Agencija AFP poroča nada-

lje, da so Američani prejeli v teh zadnjih štirih dneh lepega vremena pomembna ojačanja pehotnih in letalskih sil, kljub temu pa se morajo srdito braniti pred severnokorejskim pritiskom. Vojni material in ameriški tanki niso dovolj težki, da bi se lahko uprli, omeniti pa je treba, da se Američani borijo v razmerju eden proti deset. Tudi severni Korejci so prejeli nova ojačenja in vedno težje tanke.

Vojaške opazovalce je presenetila strategija severno-korejske vojske, posebno pa taktika, s katero se znajdejo v vsaki priliki. Američani zdaj vedo, pravi dopisnik AFP, da vojna na Koreji ni navadna akcija, niti kazenska ekspedicija.

Agencija AFP poroča o začetku bojev pri reki Kum. V tej zvezi opozarjajo japonski vojaški izvedenci na poziviljeno aktivnost partizanskih oddelkov v hribih severno in južno od Kumčona, to je ob

glavni ameriški prometni zvezi med fronto Kuma in pristaniščem Fusan. Japonski listi prinašajo topografske karte, na katerih prikazujejo dve široki področji, kjer operirajo partizanske enote.

Dobro obveščeni krogi javljajo, da partizani operirajo s približno 20.000 možmi.

Agrarna reforma v Severni Koreji

Agencija »ATH« prinaša vest moskovskega radia, ki pravi, da je vlada ljudske republike severne Koreje izdala dekret o agrarni reformi. Glavne točke tega dekreta so naslednje:

1. Zapleniti zemljo vseh ameriških in korejskih imperialistov in jo razdeliti med kmete.
2. Razveljaviti vse kmečke dolgeve.
3. Oprostiti korejske kmete plačevanja zemljiškega davka.

IZ SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE

LJUBLJANA - veliko industrijsko in kult. središče

NACRTI ZA VELIKO MESTO, K BO IMELO 300.000 PREBIVALCEV

Po novih načrtih se bo Ljubljana na veliko magistralo, ki bo povezovala med seboj preko Tyrševe ceste vse mestne pasove in četrti. Med temi četrtimi bosta dve stanovanjski, južna in severna, četrti kulturnih ustanov južno od Kongresnega trga in rimske četrti, četrti republiške uprave in poslovna četrt. Strokovnjaki računajo, da bo prebivalstvo Ljubljane v prihodnjih 40 do 50 letih doseglo 300.000. Mesto se ne bo več nesmotrno širilo, ampak ga bodo racionalno zazidali. Regulaijski načrt določa, da bodo nove mestne dele zidali na prostem in ne več v strnjem sistemu. Tako bo imelo mesto mnogo zelenja, ne samo v svojih parkih, na Rožniku, Gradu in Golovcu, ampak tudi ob železnicah, rekah in cestah. Zgradijo bodo tudi velik športni stadion, na mestnem robu pa bodo postavili več manjših stadionov.

Za industrijo so določili dovolj prostora na severu, zahodu in na vzhodu, kjer bodo samostojne in-

dustrijske četrti. V zvezi s tem bo treba preseliti iz mesta nekatere že obstoječe obrate, kot so elektrarna, plinarna, usnjarna in tovarna za klet, da ne bodo kvarile zraka v mestu.

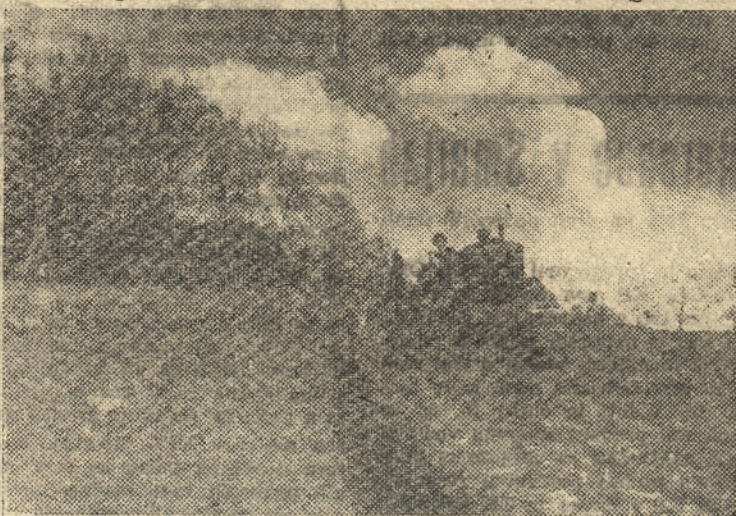
Regulaijski načrt določa tudi asanacijo starih mestnih predelov ob Ljubljanici in drugod. Med najbolj perečnimi vprašanji je tudi zidanje osnovnih šol in ustanov za predšolske otroke. Mesto potrebuje 328 šol za svojih 13.120 učencev. Nove osnovne šole bodo v središčih posameznih mestnih četrti.

Novo socialistično Ljubljano bodo po regulaijskem načrtu zgradile in uredile množice, ki se pri-

tem zavedajo velike odgovornosti, ki jo prevzemajo s to gradnjo pred bodočimi rodovi.

Prva hidrocentrala v Bosni in Hercegovini

V Našicah je začela obratovati nova hidroelektrična centrala. To je prva električna centrala v Bosni in Hercegovini. Stroj in turbine so izdelali v Litostroju v Ljubljani. To novo veliko električno centralo, ki je zgrajena na reki Jadar, so opremili z dvema novima generatorjema, ki ju je izdelala tovarna »Rade Končar« v Zagrebu.

DOMA IZDELAN TRAKTOR

Novo pristanišče na Donavi pri Vukovaru

V kratkem bodo dogradili veliko novo pristanišče na Donavi pri Vukovaru. Obrežje novega pristanišča je dolgo 350 metrov in je večinoma mehanizirano. Na obrežju so postavili tise za žerjave in železniške tise, skladišča, transformatorsko postajo in premični žerjav, ki zmogljivo teži pet ton. V novem pristanišču bodo lahko vsakodnevno delale tri ladjane, tako da ladjam ne bo treba čakati na razkladanje po tri dni kakor doslej. V pristanišču bodo lahko na dan razložili 30 ladij.

Razvoj ribiških zadrug v Hrvatskem primorju

Na vsem primorskem področju ljudske republike Hrvatske je 127 ribiških zadrug, v katerih je včlanjenih 1.200 ribičev. Temu socialističnemu kolektivnemu ribičev je država nudila veliko pomoč. Ribarske zadrug so prejele doslej od države 85 motornih ribiških ladij, 200 motorjev za ladje in veliko število ribiških mrež ter druge opreme. Zadrug imajo danes moderna sredstva za lov, med drugim okrog 230 velikih mrež, 252 ladij na motorni pogon in okrog 470 ribiških ladij na vesla.

NAD 200 VAGONOV MORSKIH RIB SO NALOVILO v osmih dneh. Letošnji ribolov na morju je zelo dober. Ze v prvih osmih dneh poletne sezone, ko ni lune, so naložili na vsem Jadranu nad 200 vagonov sinjih rib: skuša, sardel, lokard itd. Doslej so že precej rib odposlali v večja mesta in industrijske kraje. Zagreb je v nekaj dneh prejel 5 vagonov, Beograd 2 vagona, Ljubljana in Sarajevo pa tudi večje količine rib. Prav tako so ribiči dobro založili tovarne konzerve.

Zamenjava obiskov z angleško študentovsko mladino

V London je prispela skupina 20 jugoslovanskih študentov, ki bodo kot gostje angleške in irske študentovske zveze prebili v Veliki Britaniji poletne počitnice. Jugoslovanski študentje bodo delali en mesec pri poljskih delih na Poljih Kambridgeke univerze.

V Londonu pa se pripravljajo na oddih v Jugoslavijo skupina 22 britanskih študentov. Delali bodo pri gradnji študentskih hiš v Zagrebu.

V Italiji je izšla knjiga o Jugoslaviji

Te dni je izšla knjiga z naslovom »Kako sem videl Jugoslavijo«. Spisal jo je znan italijanski pisatelj Gino Sacerdotti, docent elektrotehnične fakultete v Turinu. Avtor knjige je član socialistične Nenninove stranke in je obiskal Jugoslavijo s skupino italijanskih socialistov, gospodarskih izvedencev. Sacerdotti piše v svoji knjigi da Jugoslavija gradi socializem in ima napredno strukturo ter kora-

Mladi graditelji avtomobilске ceste so sklenili, da bodo do 21. julija popolnoma zgradili avtomobilsko cesto »Bratstva in enotnosti«, ki veže glavno mesto socialistične Jugoslavije Beograd z Zagrebom in bo pozneje podaljšana tudi do Ljubljane. Avtomobilsko cesto Beograd-Zagreb je začela graditi jugoslovanska mladina že leta 1948. Ze takrat so mladinske brigade iz vse Jugoslavije začele to veliko delo. Takšna cesta ni malenkost. Zato van jo hočemo prikazati takšno, kakršna je, v vsej njeni veličini. Skupna dolžina avtomobilске ceste znaša 382 km. Največji del ceste je iz betona in asfalta, na nekaterih mestih pa je cesta tudi tlakovana. Cesta je široka 9 metrov. Pri tem moramo pripomniti, da je to samo en pas ceste, v prihodnjih letih pa bodo zgradili še drugi pas, ki bo prav tako širok 9 metrov. V sredini pa bo zelen nasad. Sedanje stare, izrabljene ceste, ki bo ostala kuje potrebe po takojšnji izgraditvi, vi tudi drugega pasu. Ko pa se bo promet razvil, bodo imeli avtocesti samo enosmeren promet, tako kot na vseh velikih avtomobilskih cestah po svetu.

Promet na avtomobilski cesti bo popolnoma varen. Avtomobilska cesta je skoro popolnoma ravna tla. Pri Zemunu zavije železnica, ki spremlja cesto od Beograda proti Indiji, avtocesta pa gre naravnost mimo nepreglednih srebrih brez ostrih ovinkov, nikjer ne bo

ka po pravilnih načelih marksizma-leninizma. Nekje v knjigi je rečeno: Kljub težkočam, ki jih je morala prebroditi Jugoslavija zaradi komunističnih napadov, razvija svojo industrijo z veliko naglico. Prišej bo dan, pravi nadalje Sacerdotti, ko bomo imeli za sosedo tehnično in industrijsko visoko razvito državo. Ta razvoj pa je bil mogoč samo v okviru socialističnega gospodarstva, ki je drugačen od našega.

Avtomobilska cesta BEOGRAD-ZAGREB

križala železniške proge, hkrati pa se bo izognila vseh mest in vasi. Vožnja po cesti bo zelo prijetna, saj vodi v svojem večjem delu skozi pester zelene panonske gozdove in rodovitna polja v Sremu. Iz Zagreba do Beograda se bomo po njej lahko pripeljali v štirih urah. Prej smo za to pot porabili 9 ur. Nova cesta je za 90 km krajša od stare, izrabljene ceste, ki b oostala samo še kot spomin.

Veliko delo je opravila mladina. Samo lani je opravila za 7 milijonov kubikov raznih zemeljskih del. V betonsko cestišče je nabila okrog 300.000 ubikov betona, izdelala nad 600.000 kvadratnih metrov asfaltna ceste, položila 28 milijonov kosov granitnih kock. Na cesti so zgradili nad 100 raznih velikih in manjših betonskih objektov. Nikjer cesta ne preseka železniške proge. Cez progo je zgrajen velik betonski nadvoz ali pa podvoz, zgradili so tudi več nad 100 m dolgih mostov.

Pri Beogradu se avtocesta začne in tu začnemo šteti tudi kilometre polj, kjer je sedaj žetev v največjem razmahu. Ma' pred Srem, sko Mitrovico pa cesta zopet zavije in se v velikem loku ogne mesta. Mestom in večjim krajem se sploh izogiba — avtocesta bo z njimi povezana z novimi, stranskimi

Nekaj podatkov

o dvigu našega kmetijstva

TUDI V VOJVODINI BODO RAZŠIRILI KMETIJSKE NASADE. Najprej se bodo lotili obnove zemljišč v okolici Bačkega Petrovca, kjer nameravajo pridobiti okrog 1000 hektarjev, pozneje pa bodo razširili nasade tudi v vsej južni Bački in severnem Sremu.

VINOGRADNE SO SKROPILI IZ LETAL. Na državnem posestvu »Sonja Marinkovič« v Vrscu so pozkusi škropljenja vinogradov iz letal dobro uspeli. Strokovnjaki so preračunali in sedaj tudi praktično ugotovili, da bi s škropljenjem z letali dosegli 30kratno prihranek na delovni sili, kar bi bilo posebno važno v letih hude peronosporne, ko je treba v enem satnem tednu večkrat škropiti.

POL MILIJARDE ZA GRADNJO MLEKARSKIH OBRATOV je odobrila zvezna vlada. Moderna mlekarska podjetja grade v Zagrebu, Novem Sadu, Sarajevu, Skoplju in Ljubljani. Ze letos bosta zgrajeni dve veliki tovarni za predelavo mleka v Osijeku in Zupaniji. Za ti dve tovarni, ki bosta predelovali vsaka po 50.000 litrov mleka dnevno, je mednarodni otroški fond prispeval strojno opremo. Da bi se preprečilo kvarenje mleka v zbiralnicah in na poti v tovarne, bo urejenih širom države tudi 805 hladilnic s kompresorji.

500 NOVIH GOSPODARSKIH POSLOPIJ na državnih posestvih Bosne in Hercegovine. V Bosni in Hercegovini so posebno dobri pogoji za razvoj velikih živinorejskih posestev, ki se vedno bolj krepijo in razširjajo. Mnoga od njih so se razvila v prave, velike socialistične obrate. V primeru z letom 1946 se je lani površina obdelovalne zemlje povečala za nad 300 odstotkov, število živine pa se je povečalo za nad 37krat. V zvezi z velikim povečanjem števila živine gradijo tudi mnogo hlevov. Letos bodo dogradili nad 400 gospodarskih poslopij, ki so jih začeli graditi lani, na novo pa bodo gradili še 160 raznih zgradb.

PRI LETOSNJI ŽETVI BODO ZE V POMOČ DOMAČI SNOPOVEZNIKI. Jugoslovanska industri-

ja kmetijskih strojev je v vedno večjem razmahu in dosega vedno lepše uspehe. Tako poročajo iz velikega kombinata kmetijskih strojev »Pobeda« v Petrovaradinu in Novem Sadu, da so že izdelali prve serije snopoveznika tipa »Partizanka 512«. Kljub temu da so Madžari po resoluciji Informbiroja od povedali nabavo potrebne opreme za kombinat, ga opremljajo z lastnimi sredstvi in bo že letos izdeloval skupaj s starimi tovarnami vse tisto, kar bi z madžarskimi napravili šele leta 1951: snopoveznike, selektorje, trierje, kosilnice, traktorske pluge, kultivatorje in drugo.

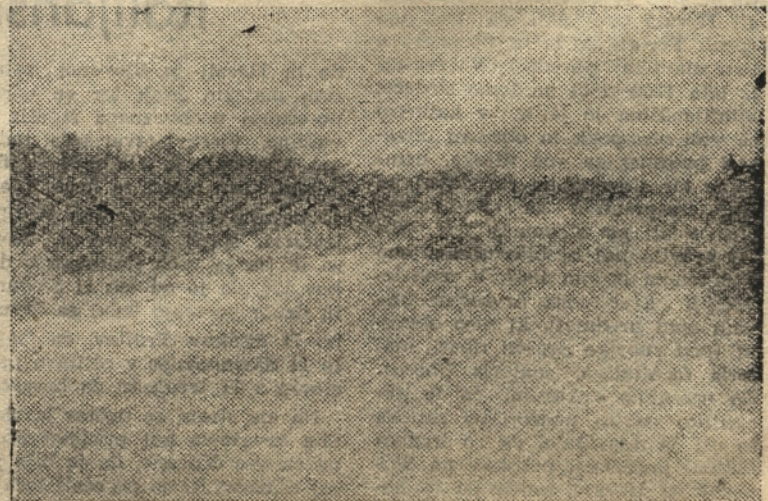
MEHANIZACIJA SEČNJE ZA IZVOZ LESA v gozdno industrijskih podjetjih Gorskega Kotara. Samo v drugi polovici minulega leta so na delovišču tega bazena pripeljali 30 motornih žag in montirali tri žičnice, lani pa so zgradili 8 skladišč za kamione. Sedaj grade tudi gozdne železniške proge na krajih, kjer je otežkočen izvoz lesa.

SLOVENSKI ČEBELARJI GOJIJO MATICE ZA IZVOZ. V Sloveniji deluje 23 čebelarških postaj za gojitev matic. Postaje vzredijo na leto nad 2000 matic znane sive krajnske čebele, ki uživa sloves po svetu. Postaje gojijo matice za domače potrebe in izvoz, zlasti v Ameriko, Avstrijo in Svico. Letos bodo vzredili za izvoz okrog 1000 odbranih matic.

TOVARNE ZA PREDDELAVO SAIDJA so zgradili na državnem posestvu Toplici v Crni gori. Tovarna je prva tovrstnih v Crni gori in je že začela obratovati.

Iz Horgoša v Severni Bački se je razvilo pridelovanje paprike (sladke, industrijske). Od tam sedaj že po vsem svetu razpošiljajo horgoško papriko, ki njma konkurenco na svetovnem trgu. Letos gradilo v Bački številne sušilnice paprike, ki bodo pripravljale najboljšo papriko za izvoz. Računajo, da bodo mogli izvažati dvakrat več paprike kakor doslej.

vedati bi vam morali, kako so mladinci za tisoč in še več odstotkov presekali svoje norme, kako so gradili, čeprav so še mladi, moderno cestišče. Avtomobilska cesta Beograd-Zagreb spada med največja dela prve Titove petletke. Velikanski je bil obseg teh del. Se večji pa je gospodarski in politični pomen te prve najmoderneje avtomobilске ceste v Jugoslaviji. Zato bo 21. julij — dograditev ceste — velik praznik vseh jugoslovanskih narodov.

AVTOCESTA JE DEVET METROV SIROKA

SEDEM DNI PO SVETU

Prvi vtisi francoske mladine o delu v Jugoslaviji

Člani francoske delovne brigade, ki so prišli v Jugoslavijo na povabilo jugoslovanske mladine in ki sedaj sodelujejo pri gradnji študentskega naselja v bližini Zagreba, so izrazili svoje vtise o delu v Jugoslaviji. Njihove izjave je prenašala zagrebška radijska oddajna postaja. Člani prve skupine 2.000 francoskih mladincev so izjavili, da so se že privadili delu in da so vzpostavili prirske prijateljске vezi z jugoslovanskimi mladinci. Mladi novinar Jean Guillet je rekel med drugim, da je življenje v Jugoslaviji različno od življenja v buržujjskih državah, ker v Jugoslaviji se gradi za ljudstvo, za splošno blaginjo. Student političnih ved na univerzi v Parizu Charles Gousselin je izjavil, da vse to, kar je videl v Jugoslaviji, pobija demagoške fraze francoskih kominformističnih voditeljev. Francoski mladinci se nabajajo v Dabruvi in jim je v protih urah omogočeno,

da lahko obišejo vse bližnje kraje. Drugi mladinci, člani francoske brigade v Jugoslaviji, so izjavili preko istega radia, da sedaj gledajo s svojimi očmi tisto, čemur so prej sledili po neobektivnih, lažnivih kominformističnih časopisih.

Koloradski hrošč v škatlah in steklenicah

V prvi od dveh not, ki ju je češkoslovaška vlada izročila veleposlaništvu glede koloradskega hrošča, ki na bi ga ameriška letala odvržla v pokrajinah v bližini češkoslovaškega ozemlja, zatrjuje češkoslovaška vlada, da se brez dvoma ta mites ni razširil v teh pokrajinah normalno, kajti so ga našli v velikih količinah v škatlah in steklenicah, kakor tudi na hišnih strehah. Češkoslovaška energično protestira proti takemu dejanju, ki ga imenuje barbarsko in poudarja, da gre čisto jasno za sabotažo, ki ima namen škoditi češkoslovaškemu državnemu gospodarstvu.

V drugi noti pa protestira češkoslovaška vlada proti kršitvi češkoslovaških meja. Do tega naj bi prišlo, ko so ameriška letala izvedla omenjeno akcijo.

LIKVIDATORSTVO kominformistov na GORIŠKEM

Tako škoda, ki so jo povzročili kominformistični kolovodje demokratizemu gibanju, ne moremo predočiti s številkami. Oni in vse za sluge pri uničevanju naprednega delovanja na gospodarskem in kulturnem področju. Zgovoren primer propada naprednega življenja tako na gospodarskem kakor na kulturnem področju imamo na primer v Kriminu, kjer so kominformistični kolovodje likvidirali udeleževanje tankašnega prebivalstva. Dokaz njihove očitne krivde v tem primeru je vsekakor popoln molk lista »Unità« in »L'ora dei lavoratori«, ker se doslej nista upala dočakniti krmjnskih prilik, zavedajoč se, da ne kaže načeti delikatnega vprašanja, ki bi lahko osvetlilo umazano koristolovsko politiko krmjnskih kominformistov.

Osvobodilno gibanje na Maleziji

Kljub stalni okrepitvi armadnih letalnih in pomorskih edinic Velike Britanije, je osvobodilno gibanje za osvoboditev Malezije čedalje bolj uspešno. Po vestih iz Malezije so partizani izvedli v juniju 509 oboroženih akcij, medtem ko so v mesecu januarju v tem letu napravili 145 oboroženih akcij.

Španski republikanci obsojajo protijugoslov. politiko KP Španije

Španski znani republikanci, ki prebivajo v Mehiki, so poslali v Španijo proglas, v katerem o tro protestirajo proti nezastitani kampanji, ki jo vodijo voditelji komunistične partije Španije proti bivšim jugoslovanskim prostovoljcem, ki so se borili v mednarodnih brigadah proti fašizmu v Španiji. Proglas so med drugimi podpisali tudi: bivši minister španske republikanske vlade, bivši član centralnega komiteta komunistične partije Španije Gesu Hernandez, glavni tajnik španskih delavcev Jozè Vega in general španske republikanske vojske Jozè Miaja.

ODPELJALI SO JIH V neznano smer, ker so se uprli ukazu od zgoraj

Agencija Tanjug poroča, da je v noči med 24. in 25. junijem vozil preko postaj Arad in Timiseora zapečaten tovorni vlak, ki je prevažal vojske in delavce. Ob prihodu na razne postaje so delavci in vojski prosili ljudi, naj jim prinesejo kruha in vode. Toda policija je prepovedala vlak dostop do vlaka, ki je bil strogo kontroliran. Agencija Tanjug poroča, da so bili v vlak delavci in vojski, ki so se uprli ukazom madžarskih oblasti, naj demontirajo neke tovarne, ki bi jih potem prenesli v Sovjetsko zvezo.

Preganjanje jugoslovanske manjšine na Madžarskem

Kakor poroča agencija Tanjug, nadaljujejo madžarske oblasti z aretacijami in preganjanjem članov jugoslovanske manjšine, ki živijo ob južni madžarski meji. Na tem sektorju utrjujejo madžarske oblasti varnostne ukrepe. Organi politične komisije so pred kratkim začeli pregledovati osebne izkaznice osebam ob južni meji.

Kratke vesti . . .

NEW YORK. Po uradnih podatkih je število brezposelnih v Združenih državah Amerike naraslo do junija tega leta na 3 milijone 384 tisoč. V primerjavi z brezposelnostjo v mesecu maju je število brezposelnih naraslo za 327 tisoč.

SIDNEY. Sindikat avstralske trg. mornarice je sklenil, da se bo njegovo delavstvo uprlo prevažanju vojnega materiala v južno Korejo.

Teden solidarnosti s korejskim ljudstvom

Tržaška informativna agencija javlja, da je svetovna sindikalna federacija poslala kitajski sindikalni federaciji brzojavko, v kateri predlaga, naj bi njihova sindikalna organizacija organizirala »Teden za pomoč korejskemu ljudstvu«. Včeraj so se sestali predstavniki vseh množičnih kitajskih organizacij, da bi se tavili odbor za pomoč narodu, ki se bori proti ameriški agresivnosti. Sklenili so tudi napovedati »Teden akcije proti napadalcem na Korejo«. Poročilo, ki ga je izdala tej zvezi italijanska splošna konfederacija dela pravi, da bodo v tem tednu solidarnosti prekinili za nekaj časa z delom na vseh sektorjih proizvodnje. Poleg tega bodo tovarniški odbori dokazali delavcem značaj napadalnosti ameriškega imperializma in nevarnost, ki ta napadalnost predstavlja za italijanski narod. Na drugi strani so sindikati demokratičnih tendenc skušali onemogočiti to iniciativo s pozivanjem delavcev, naj se ne pridružijo tej akciji.

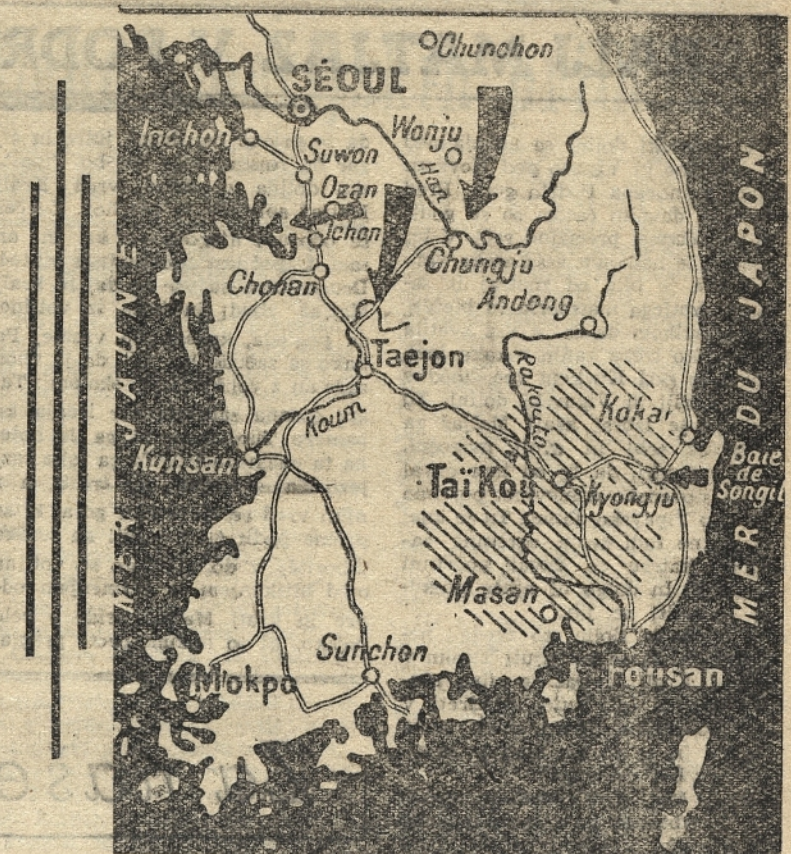
Po direktivah Mach Arthurja bodo na Japonskem podvojili POLICIJSKI APARAT

General Mac Arthur je v pismu, ki ga je poslal japonskemu prvemu ministru Yo hidi, pooblastil japonsko vlado, naj poveča število policije. V pismu poudarja, da ima japonska vlada v policijskih rezervnih vrstah 75.000 mož in da lahko pomnoži pomorsko policijo za 8.000 mož. Tako bodo policijske edince narastle od 125 na 200.000 mož, pomorska policija pa bo podvojila svoje člane, ki jih je bilo prej 8000.

IZKLJUČENI IZ KP ITALIJE zato ker obišejo Jugoslavijo

Na povabilo Centralnega odbora jugoslovanskih sindikatov je prispele v Beograd skupina italijanskih kmetijskih delavcev iz Južne Italije, ki bo potova 15 dni po Jugoslaviji. Skupino vodi bivši član Folliobiroja italijanske komunistične partije pokrajine Viterba, Davide Domenico, ki so ga pred kratkim izključili iz partije, ker ni soglašal s politiko voditeljev partije.

Časopis »Il Momento« javlja, da bo 15 članov partije, ki so odpotovali v Beograd na povabilo Jugoslovije, izključenih iz komunistične partije Italije. Ti ukrepi veljajo že od 6. junija, dodaja časopis in jih je podvelo samo partijsko vodstvo proti vsem tistim, ki želijo iti v Jugoslavijo, da bi se prepričali o stvarnem položaju. To dokažuje, da kominformisti ne žele in ne dopuščajo, da bi napredni italijanski komunisti izvedeli veranico o Jugoslaviji, da bi lažje še

Severno-korejske čete so v svojem naglem prodiranju proti jugu prispele do reke Koum, ki je edina naravna ovira pred važnim središčem Taeyonom

Poziv korejskemu ljudstvu

Sovjetski radio je objavil vsebinsko poziva poveljnika severno-korejskih oboroženih sil generala Kimirsena, ki ga je objavil radio Pyong Yang vsemu korejskemu ljudstvu.

Poziv pravi takole: »Ameriški imperialisti so napadli z orožjem našo domovino in naš narod. Njihovo letalstvo divje bombardira mesta in vasi ter uničuje civilno prebivalstvo. Obalna mesta so postala ruševine zaradi napadov ameriških pomorskih edinic. Ameriške edince so poslali v našo deželo, da bi spreminile Korejo v kolonijo, korejsko ljudstvo pa pravile v sitenstvo.« Radio Pyong Yang je nato zahteval, da Američani prav nič ne upoštevajo suverenih pravic korejskega ljudstva. »Danes okupatorji razbošujejo zastravo organizacije združenih narodov in skušajo odvzeti korejskemu ljudstvu svobodo in neodvisnost ter kršijo mednarodno pravo in listino Organizacije združenih narodov. Napadalci pa vendar ne morejo uničiti borbenega duha korejskega ljudstva, ki ljubi svobodo in neodvisnost. Ljudska vojska nadvladuje poziv, ki ga je objavil sovjetski radio, ee vztrajno bori in tudi dosega lepe uspehe. Število prostovoljcev je doslej že preseglo pol milijona. V osvobojenih pokrajinah so že uvedli agrarno reformo. Tuja napadalnost na naše ozemlje je izzvala ogorčenje javnega mnjenja sveta, pravi nadalje poziv. Na noben način ne sme Koreja postati kolonialna država. Ob zaključku poziva Kimirsena oficirje, vojske, vse Kurejce in partizane, naj podvojijo svoje sile, da bi čim prej pregnali naprotnika.

ITALIJANSKI DELAVCI v borbi proti množični odpustitvi iz dela

Okoli 180.000 delavcev je zapustilo delo v Milanu in znak protesta proti množični odpustitvi iz dela. Najbolj občutno je zadelo industrijski center v Sesto San Giovanni. Ob istem času prihajajo vesti iz središč Italije o stavkah, ki so jih proglašili delavci z zahtevo, naj vlada preklicke sklepe o odpustitvi iz dela.

BOGOTA. Po resni sunek, ki je v nedeljo zajel okrožje Santandera v Kolumbiji, je povzročil smrt 300 osebam. Število ranjencev pa je naraslo na 1.000 oseb.

38. VZPOREDNIK

v južnem delu Koreje izpod 38. vzporednika.

Po izvedbi tega plana bi bili morali zavezniki upoštevati kairnske in postdamke sklepe za združitev Koreje v svobodno in neodvisno državo. Na mozkovski konferenci leta 1945. je bilo še enkrat potrjeno, da bo Koreja združena in neodvisna ter da se bodo zavezniške okupacijske sile umaknile.

Leta 1948. je napobudilo ZDA prišlo vprašanje Koreje pred OZN. Generalna skupščina je sprejela sklep, da se v celji Koreji izvršijo volitve pod nadzorstvom OZN. V Južni Koreji so bile izvedene volitve 15. junija 1948. na podlagi katerih je bila v Seulu formirana vlada. Potem, ko so sovjetske čete

zapustile severno mejo, so tudi ameriške čete zapustile korejsko ozemlje, toda vojska v Južni Koreji je bila z ameriško pomočjo pojačana in oborožena, poleg tega je ostalo na Koreji precejšnje število ameriških vojni svetovalcev in strokovnjakov. Mesc dni pozneje so bile izvedene volitve tudi v Severni Koreji, na kar je bila ustanovljena Ljudska republika Koreja s svojo vlado in ekupščino. Ničve pa ni pri OZN zagrožil za priznanje te vlade, kljub temu pa je vlada in ekupščina Severne Koreje razširila svojo jurisdikcijo tudi nad Južno Korejo. Češ, da ima v svojem sestavu tudi predstavnike južnih emigrantov.

Zaradi tega razvoja dogodkov med sunki dveh velesil, ki sta hoteli v Koreji urditi svoje pozicije in v ta namen vzdrževati vsaka s svoje strani tiste sile, ki so jim konvenirale ter ustvarjati tako situacijo, kakršna jima je edna po potrebn, se je razvila tragedija korejskega ljudstva.

V takih okoliščinah ne more biti niti govora o združitvi 38. vzporednik je postal »zvezna zavesa Daljnega vzhoda. Ta zvezna meja, ki je bila postavljena brez ozkatele korejskega narada, je postala na prirodne okolnosti in seka živ vzrok incidentov nemira in provokacij.

Iz sunkov med dvomi velikimi interesanti je prišlo na tej meji d vojnega spopada in korejski narod je zakraval v bratomornem kljunu.

»ISTRSKI TEDNIK« NAŠEMU KMETU

O B I R A J M O ZRELO SADJE in grozdje

Ze več let se vrši borba, da bi našega kmeta prepričali, da je čas obiranja sadja takrat, kadar je zrelo. Vendar pa se s to mislijo ne morejo prijazniti in še vedno zamajajo o dobi, ko so lahko sadje obirali zeleno. Ne zavedajo se, kake posledice lahko nastanejo pri potrebnih, ki tako sadje kupujejo in uživajo, posebno če je pred dnevi nabrano in na soncu. Ni samo kmet kriv, da se sadje še zeleno obira; več krivde je pripisovati za drugim, ki tako sadje prevzemajo. Predvsem pa pade krivda na višje forame, ki bi morali, preden se začne sezona, sklicati se tanke prevzemnikov in jih poučiti o načelih in dolžnostih, ki jih imajo ob času trgovanja s sadjem.

Bi sem v Kopru. Ogledoval sem si izložbo in stojnice. Pristopim k stojnici, kjer sta bili dve košari hrušk, v ene debelejšje, v drugi pa drobne. Ljudje so kupovali debelejšje hruške, jaz pa sem si kupil četrt kg drobnih. Ko mi je branjevka tehtala, me je neka žena, ki je stala poleg mene, vprašala, zakaj ne vzamem rajši debelih. Močal sem, a branjevka je odgovorila, da imajo nekateri rajši trše, te hruške pa niso bile samo trde, pač pa tudi tako zelene, da so me spominjale na morško modrino. Prerezal sem eno in pogledal peške; niso bile niti doraščene, kaj šele rjave, kot bi morale biti. Grem pogledat po drugih trgovinah in povsod vidim podobno sadje. Ko sem se vračal, sem na cesti srečal avto, poln takih zelenih hrušk, ki so jih po vaseh kupovali.

dobijo barvo, in jih puste ležati, da postanejo mehke. Le redki so, ki pa te sadje dozoreti na drevesu. Ali ni škoda, da tako okusno sadje, kakor je v Istri, in žulimo na ta način. Kaj ima potrebnik od tako zelenega sadja?

Zrelost sadja je prav lahko ugotoviti, saj ni treba drugega, kakor sad prerezati na polovico in pogledati, če ima rjave peške, kar je dokaz njegove zrelosti. To bi moral vedeti v ak pravzemnik sadja in se tega strogo držati. Ne bi se čudil, ako bi tako sadje kupovali razni prekupčevalci. Danes pa, ko gre vse preko zadrž, bi morala

biti drugače, posebno ker vršijo ta posel kmečki ljudje.

Tudi zgodnje grozdje postaja mehko. Se nekaj tednov, pa bo tudi tega poln ing. Ceravno še kielo, ga bodo ljudje obirali in vsak bo tutil, da je toliko in toliko let ob tem času že obiral grozdje in ga prodajal. To pa zato, ker vsak prikuša jagode na zgornji strani grozda. Pravilno požiranje pa je na spodnji strani. Če so spodnje jagode sladke, je šele dokaz, da so raj moramo tako važen problem rešiti in spraviti na pravo pot, pa komu še ni jasno, naj se kar

Prelog Ivan, Skopjan.

ZAVARUJMO SE PROTI koloradskemu hrošču

Nič bolje ni z breskvami. Tukaj je navada, da obero breskve, kadar znano nam je, da je pridelek krompirja letos zelo slab. Zato se bo naše kmetijsko gospodarstvo znašalo pred težkimi zri dobavljanju semen kega krompirja.

Ta problem je otežkočen predvsem zaradi tega, ker smo morali prepovedati uvažanje semen kega krompirja v naše okrožje zaradi pojavljanja koloradskega hrošča v tistih bližnjih pokrajinah, ki so nam krompir dobavljale.

Ker smo to ukrenili zaradi obrambe proti koloradskemu hrošču, si moramo sami, doma preskrbeti

ne le dovolj semen kega krompirja, marveč tudi za domačo uporabo.

Ker krompir še ni zrel, je bolje, da ga ne pobiramo, pač pa počakajmo, da dozori. V zvezi s tem, da naši kmetje kopljejo krompir prezgodaj, so pooblaščen organi znižali ceno krompirju na 7.— din v prosti prodaji, a 4.— din po vezanih cenah, kar je povsem razumljivo. Po 15. avgustu pa se bo cena krompirja zvišala in ustalila.

Misljmo, da bodo kmetje razumeli te koristne ukrepe in bodo delali le v skupno korist.

OBVESTILO kmetovalcem

Po nevihti, ki je nastala v teh dneh, moramo pač razpravljati tudi o škodi, ki je nastala. Predvsem so sledovi pri trtah. Majhne poškodbe, ki so nastale pri grozdju in v glavnem na zelenem delu trte, je treba čimprej ozdraviti. Čeprav je čas škropljenja za nami, vendar moramo nalahno še enkrat poskropiti z modro galico in bordoško juho proti peronospori in z žveplam (predvsem v Bujšćini) proti plesni in oidiju.

KMETJE, POSLUŠAJTE KMETIJSKO URO V NEDELJO OB 9. URI!

Pripravimo se na jesensko setev

Zito je požeto in kmalu bo pridelek (letos reven) krompirja pod streho. Treba bo misliti na bližnjo setev v jeseni. Naši kmetje so lahko že večkrat videli, da ljudska oblast ničesar ne naredi brez njih, zlasti kadar gre za važnejše stvari. Taka stvar je jesenska setev, ki jo bomo morali izvesti letos po določenem načrtu. Od letošnje setve je odvisno ne le, kaj bomo pridelali, ampak tudi, koliko bomo pridelali, zato ni čudno, da se za setev vrše velike priprave.

Izdelati pravilen plan setve ni tako lahka stvar, kot si kdo misli, tudi vse ostale dobre.

To naj bo v pojasnilo v em, če se ogasi, da bomo zadevo prerestali. Gre za setveni načrt, ki je del velikega gospodarskega načrta. Najprej morajo KLO izdelati svoje načrte. Ti načrti ne bodo izdelani v pisarnah. Stremeti moramo za tem, da se vsakemu okolišu določi večjo površino tisti kulturi, ki je za

določeni okoliš najrentabilnejša. Tam, kjer teren ne odgovarja setvi žitaric in povrtnin, se bomo bolj oprleli drugih panog kmetijstva, kot so na primer sadjarstvo in vinogradništvo ali živinoreja. Kakor vsako leto, smo ugotovili, da je hektarski donos žitaric ponekod zelo nizek in da bi se tam bolj obnesla setev povrtnin. Tudi to bomo upoštevali v bodočem načrtu. Kdor bo sejal, naj tudi ve, kaj se mu najbolj izplača sejati. Zato bodo KLO izdelali za setveni načrt samo osnutke načrta — za vsak KLO posebej. Ti osnutki načrta pa bodo preloženi na množičnih sestankih in zborovanjih v pregled volilcem. Tam bodo kmetje svoje povedali in dodali. Nismo si še na jasnem o setveni površini. V ak kmet mora natančno vedeti, koliko ha ima vinogradov in koliko sadovnjakov. Točno mora vedeti, kolika je bila njegova površina žitaric, okopavin in povrtnin v tekočem letu. Plan

naj določi zvišanje ali zmanjšanje nekaterih setvenih površin. Vse to moramo na sestankih skupno predelati. Ne smemo se tukaj ozirati po odstranitvi pšenice z njiv. Ta dela se na žalost niso še izvršila. Njiva čaka in bo čakala nepreozna do časa setve. To so velike napake, ki bodo imele težke posledice v prihodnosti. Globoko oranje in gnojenje sta najvažnejša pogoja za dobro opravljeno jesensko setev. Z globokim oranjem se bomo zavarovali pred sušo, z gnojenjem pa bomo dali našim posevkom dovolj hranljivih snovi.

Setveni načrti so torej za našega kmeta izredno važna stvar. Biti morajo ne le stvarni in pravilno izdelani, ampak tudi popolni. Premisliti moramo ne samo, kaj in koliko bomo sejali, ampak tudi to, koliko semen bomo potrebovali. Vsakemu kmetovalcu bo pri mlajvi puščena potrebna količina žitaric za seme. Za vse ostale, ki nimajo kositi, travo posušiti (ne-prenašaj-semenske pšenice, morajo KLO že sedaj skrbeti in sporočiti potrebe okra'em.

Cene kmetijskih pridelkov

Da pridelamo čim več onih pridelkov, katere je lažje razpečati na trgu, se je lansko leto pričela bor-

Prehod k zeleni krmi

Ko prehajamo pri pokladanju krme z ene krme na drugo, moramo paziti, da to delamo počasi in ne vse naenkrat, kdor ne more trave kositi, ampak žene živino na pašo, naj ji prej položi v lasli nekaj sena, tako da gre na pašo na pol sita. Če pa dobi živina zeleno krmo v h'evu, počenajmo jo s senom v 10 do 10 dneh lahko seno popolnoma nadomestimo z zeleno krmo.

Zakaj ne smemo živini naenkrat zamenjati sena z zeleno krmo?

Odgovor je lahek in vsakomur razumljiv. Zato, ker je krma suha in trda, zelenjava pa mlada in sočna z veliko množino vode in bi nastal pri prebavljanju nered. Krma se začne kvasiti in razvijati pline. Žival postane napeta in lahko dobi koliko, grižo in druge bolezni. Posledica je seveda shujšanje, ki se da le počasi odpraviti. V najboljšem primeru dobi žival drisko in hušča.

Zato pazimo, da bo zelena krma pri pokladanju vedno sveža, ker ugreta krma živalim škoduje.

ba za zmanjšanje produkcije bučk, ne pa paradiznikov in krompirja. Ta borba pa je veljala tudi za letos. Ugotovili pa smo pri vsem tem nekaj, kar bi ne smejo biti; vprašanje je le, ali je to namerno delo ali pa ad nevednosti.

Vse do zadnjega so imele bučke višjo ceno kakor krompir. Kot dokaz temu bom navedel sledeče: dne 17. junija tega leta je bila cena bučk I din 12.—, II din 8.—. Krompir isti dan prosta prodaja din 10, vezane cene din 6.—, za kg. Šele 9. julija je bila cena bučk I din 6.—, krompir din 6.—. Tako je vendar postal krompir enakovreden bučkam, čeprav je bolj redilen in ga lahko uživamo tudi na enostavnejše načine kakor bučke.

Šli bi preko tega, če bi bila produkcija krompirja letos enaka letu 1949. Če si pa stvar ogledamo malo bliže, moramo ugotoviti, da bo povprečno tri četrtine manj krompirja kakor lani.

KMETJE!
Čitajte in širite vaše glasilo: «Istrski tednik»

Kmetijski svetovalec odgovarja

Vprašanje: Nameravam zasejati nov travnik približno 4000 kvadratnih metrov s travo. Kakšne trave so za kraški teren najbolj priporočljive in koliko semen se uporabi? Lahko uporabim semen drobir?

Odgovor: Pri nas gospodarji pre malo pazijo pri izbiri trav za pripravo novih stalnih ali umetnih travnikov. Večkrat kupijo v mestih nepoznane vrste in jih kar na slepo posejejo. Uporaba senenega drobirja ni priporočljiva, ker je v drobirju najmanj 80 odstotkov slabega, nekaljivega ali plevelnega semena, ki se ga ne izplača sejati. Če hočemo imeti na travniku gosto in trpežno rušo, moramo sejati mešane, vi oke, srednje in nizke trave. Travnna mešanica mora biti hranljiva in sočna, z druge strani pa moramo na Krasu sejati odporne trave. V poštev pridejo: pasja trava, francoska pahovka in mačji rep. Vse to so visoke in trpežne trave, ki skoro povod dobro rasejo. Toda treba je tudi nizkih trav,

kot so laška ljulka, travniška biljca in latovka.

Mešanici trav moramo pridati nekaj trpežnih vrst kakor sta nokota, švedska detelja in travniška detelja. Za travnike moramo vzeti štiri petine travnega (75%) in eno petino deteljnega semena (25%).

Na 4000 kvadrat metrov uporabite 20 kg cenenjene mešanice semen. Kar se tiče naročanja ali nakupa travnih semen, je priporočljivo, da vsako seme posebej naročite. Dobe se tudi že pripravljene travne mešanice, toda v takih mešanicah se skriva tudi slabo in drugo seme. Ravno tako važno je, da zahtevamo zares dobra, čista in kaljiva semena.

Vprašanje: Nad koreninami pri vratu ričkar zelja se nahajajo lešnikom in orehom podobni izrastki. V izrastkih opažam volilne; kaže, da je iz teh že prilezel škodljivec. Prosim vas, da objavite, saj bo v interesu skupnosti, kakšen je ta škodljivec in kako ga uničujemo.

Odgovor: Rastline je napadel ričkar okljunotajec. To je hrošček ričkar, ki skriva navadno ričček pod prsti (zato se kliče okljunotajec). Ta ričkar je pri nas razširjen. Samica tega škodljivca navrti luknjice v kocen kapsunic (meseca maja), in v nje poaga jajčeca. Ličinke, ki se razvijejo iz jajčk, grizejo v kocen in s tem dražijo staničje rajtline, če se hitreje deli in napravi karakteristične izrastke. Drugi rod hroščev se pojavlja poleti in nadaljuje delo. Izrastki postanejo večji, podobni so raku na drevesu. Zaje, davej prezimujejo v obliki ličink v izrastkih ali pa kot bube v zemlji.

Kako uničujemo škodljivca: Predvsem moramo kocene kapsunic čimprej poruvati iz zemlje in jih kar na mestu sežgati; potem zemljo globoko preorjemo in dobro poapnimo. Drugo leto ni priporočljivo saditi sadik na isto mesto. Če pri saditvi moramo paziti, da sadike nimajo izrastkov. Pri presajanju namočimo korenine sadik v kašo iz jlovice, ki ji pri-mešamo neka prahu za razkuževanje semen, na primer kresoza, germisana itd. Tako namočenih sadik hroščki ne napadejo.

